

MATHIAS ENARD

EL BANQUET ANUAL DE LA CONFRARIA D'ENTERRAMORTS

Traducció de Jordi Martín Lloret

Empúries

narrativa

Mathias Enard

El Banquet anual
de la Confraria
d'Enterramorts

Traducció de Jordi Martín Lloret

Editorial Empúries

Barcelona

Títol original: *Le Banquet annuel de la Confrérie des fossoyeurs*
Publicat originalment per Editions Actes Sud, Arles, © ACTES SUD, 2020

Primera edició: octubre del 2020

© de la traducció: Jordi Martín Lloret, 2020

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.,
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Moelmo
DIPÒSIT LEGAL: B. 17.486-2020
ISBN: 978-84-17879-57-0

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor; la llei preveu sancions per als infractors.

Podeu adreçar-vos a Cedro
(Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra,
a través del portal www.conlicencia.com
o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Tots els drets reservats.

ÍNDEX

I. El pensament salvatge	15
CANÇÓ: <i>Aux marches du palais</i>	97
II. El dit gros del peu del penjat	103
CANÇÓ: <i>Brave marin revient de guerre.</i>	175
III. <i>And we shall play a game of cards...</i>	181
CANÇÓ: <i>Dans les prisons de Nantes.</i>	221
IV. El Banquet anual de la Confraria d'Enterramorts . .	231
CANÇÓ: <i>La Complainte de saint Nicolas</i>	307
V. <i>Gallia est omnis divisa in partes tres</i>	315
CANÇÓ: <i>À la claire fontaine</i>	347
VI. La Pélagie llegeix el futur en la pell dels cirerers . .	351
CANÇÓ: <i>Jean Petit qui danse, Jean Petit qui danse</i> . .	383
VII. Els amants de Verona	389
<i>Aclariments</i>	461

Gira el cap i l'esguard torna a la ciutat de Liborna.

ONÉSIME RECLUS,
La partició del món

11 de desembre

He decidit anomenar aquest lloc *El Pensament Salvatge*, és clar.

He arribat fa dues hores. Encara no sé què consignaré en aquest diari, però bé, suposo que impressions i notes que constituïran un material important per a la meua tesi. El meu quadern d'etnògraf. El meu diari de camp. He agafat un taxi des de l'estació de Niort (direcció: nord-nord-oest, quinze quilòmetres, una fortuna). A la dreta de la departamental paisatges de plana, extensions interminables, sense bardisses, no gaire alegres mentre cau la nit. A l'esquerra vorejàvem l'ombra negra dels aiguamolls, o si més no això és el que m'ha semblat. Al taxista li ha costat una barbaritat trobar l'adreça, fins i tot amb el GPS. (Coordenades del Pensament Salvatge: 46° 25' 25.4" N 0° 31' 29.3" O.) Ha acabat entrant

al pati d'una granja, un gos ha començat a bordar, era allà. La mestressa (seixanta anys, somrient) es diu Mathilde. M'he instal·lat. La meva casa (el meu apartament?) en realitat és la part de darrere de l'edifici principal, a la planta baixa. Les finestres donen al jardí i a l'hort. Tinc vista a la dreta a l'església i a l'esquerra a un camp (no sé què hi creix: alfals? Sempre em sembla que tots els camps baixos i verds són camps d'alfals), i al davant a rengleres del que em fa l'efecte que són cols o raves. Un dormitori, un menjador amb cuina americana, un lavabo i res més, però ja és molt. La meva impressió, quan la senyora Mathilde m'ha dit «i això és casa seva», ha estat tèbia. Content de ser sobre el terreny i al mateix temps una mica angoixat. He anat corrents al portàtil per comprovar si funcionava el wifi amb l'excusa del meu article d'*Estudis i Perspectives*. Una manera d'enganyar-me, no hi havia res d'urgent. Sobretot he enviat missatges i he xatejat amb la Lara. M'he ficat al llit d'hora, he rellegit unes quantes pàgines de Malinowski i, a les fosques, he parat atenció a l'ambient sonor. Un vague soroll de motor al lluny (la caldera?), de tant en tant un cotxe encara més llunyà. I en acabat m'he adormit, amb la panxa buida.

He de resoldre ja el tema del transport per poder anar a comprar menjar.

12 de desembre

Primer dia d'adaptació al meu nou terreny. La Pierre-Saint-Christophe és al centre d'un triangle els vèrtexs del qual són Saint-Maxire, Villiers-en-Plaine i Faye-sur-Ardin. Tots tres noms mirífics que donen forma al meu Nou Món. A quinze quilòmetres de Niort i a deu de Coulonges-sur-l'Autize.

He sortit del Pensament Salvatge cap a les deu del matí, després d'haver-me adonat que no estava sol al meu apartament d'etnògraf: la fauna hi abunda. Segurament el gripau se

sent atret pels nombrosos insectes i els gats pel gripau. He descobert al lavabo, just entre la dutxa i el vàter, una colònia de cucs vermells, o si més no uns filaments vermells vivents que semblen cucs. Força bonics quan no els trepitges. Es desplacen tranquil·lament cap a la porta, i per tant se'ls ha d'enviar a la bonera amb un raig d'aigua abans de rentar-se. He sabut superar el fàstic sense cap problema, cosa que em tranquil·litza pel que fa a la meva capacitat per afrontar les dificultats del treball de camp. Al capdavant, fins i tot Malinowski observa que els insectes i els rèptils són els principals obstacles per a l'etnologia. (Com que aquest diari no el llegirà ningú, puc confessar que he trobat bastant repugnant tenir cucs al lavabo i que he dubtat un quart d'hora abans de dutxar-me.) També hi ha un bon ramat de cargols nans, cosa bastant inofensiva. Suposo que hi fan molt la planta baixa amb jardí i la humitat. Total, que he sortit del Pensament Salvatge cap a les deu del matí i he anat a veure la meva arrendadora Mathilde per demanar-li si hi havia cap transport per anar a la ciutat per omplir el rebost, ha fet cara de sorpresa, ui no en tinc ni idea, no en tenia ni idea, no sabia si hi havia autobusos que paressin al poble. (Avui m'he assabentat que es pot agafar de bon matí el bus escolar, però encara es pensaran que soc un sàtir i en acabat també m'hauré d'esperar dues hores llargues fins que obrin el supermercat, incloure-ho en el capítol *Transports*.) M'ha aconsellat directament que em compri un cotxe: a La Pierre-Saint-Christophe només hi ha un cafè on es troben productes de primera necessitat, és a dir, hams, tabac i mapes de pesca. Al final, però, no m'hauré de pescar el dinar: la senyora Mathilde (o més aviat el seu marit, en Gary, ganes d'entrevistar-lo) ha tingut l'amabilitat de deixar-me una moto vella, propietat d'un dels seus fills (incloure-ho en el capítol *Transports*), i un vell casc negre sense visera amb l'escuma que s'esgruna i uns quants adhesius vintage (una granota que treu la llengua, un logo d'AC-DC). Així doncs tinc un mitjà de locomoció força precari però eficaç.

Cap al migdia he anat al súper, al cap de cantó, Coulonges-sur-l'Autize (un nom ben bonic), he comprat un munt de coses abans d'adonar-me que no seria fàcil portar-les amb la moto: llaunes de tonyina, sardines, pizzes congelades, cafè i llepolia (xocolata). La carretera departamental no sé quin número serpenteja en el tram que va a la ciutat i travessa un riu força ample. (L'Autize?) Un mercat, una oficina de correus, una església, un palauet, dos forns, dues farmàcies, una botiga de roba, tres cafès, de seguida està tot vist. He comprat el diari per dissimular al Bar des Sports i m'he pres un te mentre escoltava les converses, una manera de prendre contacte amb el lloc. El patuès (el poiteví-saintongès, segons la denominació lingüística oficial, que no s'ofengui ningú) segurament està en retrocés (però no ens anticipem: capítol *Idiomes*, bon títol). Espero tenir més sort al mercat. Després del te he tornat al Pensament Salvatge; per culpa d'un gos he estat a punt de clavar la moto (vet aquí una frase que no m'hauria pensat mai que escriuria algun dia) en un revolt i d'acabar encastat en una tàpia, però per sort he pogut redreçar-la a temps, per miracle. He reprès el pla de treball. Sis-cents quaranta-nou habitants a La Pierre-Saint-Christophe segons l'últim cens i l'Ajuntament. Dos-cents vuitanta-quatre semàfors o *feux*, com en diria la gent gran. El gentilici és petrochristophorencs, segons la Viquipèdia i la pàgina web de l'Ajuntament. Estimades petrochristophorenques i estimats petrochristophorencs, he decidit (capítol *Preguntes*) fer un centenar d'entrevistes entre vosaltres, escollint cada entrevistat per obtenir al final el mateix nombre de persones de cada sexe i franja d'edat. Em sembla empíricament una bona idea. Un any de feina, repartit en dues campanyes de sis mesos. Fantàstic. Em sento ple d'energia. He donat una ullada a l'esborrany d'article per a *Ruralitats Vives* i de seguida he tingut una primera intuïció. Decididament treballa bé al camp.

12 de desembre (continuació)

Són les dues de la matinada, i el silenci i la solitud m'angoixen, impossible dormir. Sento bestioles i em fa la sensació que em pujaran a sobre durant la nit. Massa tard per tornar a trucar a la Lara (ha rigut prou quan li he anunciat que ara el meu apartament es deia *El Pensament Salvatge*), no hi ha ningú en línia al xat. A més només tinc per llegir *Els Argonautes del Pacífic occidental*, el *Diari* de Malinowski i *Noranta-tres*, de Victor Hugo, no gaire adequats per distreure's. (Per què m'he emportat *Noranta-tres*? Segurament perquè tenia la vaga sensació que estava ambientada per aquí.) Tinc una mica de fred, demà hauré de demanar a la Mathilde si em pot deixar una estufa. I ara? Jugar al Tetris, això em relaxarà.

13 de desembre

Ràdio: el temps, s'acosta Nadal, etcètera, etcètera. Pluja glacial, moto impossible. Comprar anorac, important. Primeres localitzacions al poble. He descobert que al final del camp que hi ha davant del meu Pensament Salvatge, darrere els arbres (pollanques?), una mica més avall, hi passa un riu, l'Autize. La mestressa m'ha ensenyat l'església. La clau impressiona molt, almenys dos bons quilos de ferro forjat. L'església no tant. Decoració pobra, força banal. Bonica, per això. M'he assabentat d'una cosa divertida: l'alcalde és també l'enterramorts del cantó, o al revés. He llegit a internet un article excel·lent sobre el rus inventor del Tetris. Un geni, aquest paio. Li haurien de donar el Nobel, sembla que encara no l'ha guanyat.

Res de nou.

He dormit bé. El gat m'ha tornat a deixar un gripau mort davant la porta, que agradable, l'ofrena, ecs. *Gallia est omnis divisa in partes tres*, deia Cèsar de la Gàl·lia; doncs aquest poble igual. He retallat el mapa cadastral en tres zones: la banda del cafè, la banda de l'església i la urbanització. Hàbitat més aviat dens al centre, granges més allunyades entre si al voltant de l'església i xalets recents a la urbanització. M'hi jugo un pèsol que els habitants de la urbanització *Les Fites* són neorurals que treballen a la ciutat. (Incloure-ho en el capítol *Obrar*, bon títol.) He decidit tornar a París el 23, per festes, em queden deu dies de pensar abans de la treva. Primera entrevista, la Mathilde, com que la tinc a mà, per dir-ho així, és el més fàcil, m'ajudarà a acabar d'enllestir el qüestionari, i a partir d'aquí ja el podré anar afinant. Li he explicat per què soc aquí, per què passaré un any en aquest poble, m'ha semblat sorpresa. Que ha vingut a estudiar-nos?, ha dit. I jo he contestat dona, sols a vostès no, cosa que no ha estat gaire hàbil. Llavors he afegit «l'objectiu de la meva tesi és entendre el que significa viure avui al camp», he trobat aquesta síntesi fulgurant (incloure-la en el capítol *Preguntes*). Prova que els objectius es formulen més bé en contacte amb la realitat. S'ha quedat més tranquil·la, crec. En tot cas hem quedat demà al matí. Ara me'n vaig corrents, que m'he de trobar amb l'alcalde al Cafè-Pesca perquè em presenti l'amo i els parroquians. El batlle es pren molt seriosament la seva tasca, pel que es veu. Quan ha sabut que venia de la Sorbona (és una mica veritat) ha volgut fer-me ell mateix els honors del poble. La seva pregunta és «per què nosaltres?», «per què aquí?». No li puc explicar la jugada de la subvenció del Consell Departamental de Deux-Sèvres, seria una mica humiliant (tampoc no li puc dir que el nom del terròs em divertia i que estava prou a la quinta força per ser interessant), així que li contesto que el lloc l'ha triat el meu director de tesi, el cèlebre

professor Jean Calvet, queda més seriós, com si el dit de Déu (de la Universitat, en aquest cas) hagués assenyalat la seva contrada, se senten valorats, i això està molt bé. Em pregunto què diria en Calvet si se n'assabentés. Segurament se'n faria un panxó de riure. Bé, surto volant, que ja faig tard.

14 de desembre (continuació)

Ja està, ja m'han introduït al lloc de socialització clau de la vila, el centre real del poble, el Cafè-Pesca d'en Thomas. Efectivament hi venen cigarretes, articles de pesca, llaunes de conserva, llet i altres líquids, alguns diaris i revistes. En Thomas l'amo té una seixantena d'anys i un cert sobrepès. Taules de fòrmica d'un vermell pàllid, barra vella del mateix material, cadires de potes metàl·liques. Tele. Fortor de vi, d'anís i de tabac fred, cosa que em fa pensar que no necessàriament es respecta la legislació sobre fumar als llocs públics. (El camp és rebel, primer indici.) Quatre homes jugant a cartes, dos més a la barra, cap dona. Kir, canyes, Ricard™. M'ha costat moltíssim refusar la ronda, i he acabat prenent-me una Orangina® amb la polpa enganxada al cul de l'ampolla i el tap rovellat per les vores, cosa que m'incita a pensar que aquí no es beuen gaires begudes gasoses a banda de les canyes. Potser hauria d'haver acceptat un kir o alguna altra cosa per l'estil, però bé que havia de conservar totes les facultats per treballar una mica.

Començo a agafar-li el gust a aquest diari. És divertit, em fa l'efecte que parlo amb algú. M'adono de fins a quin punt no soc jo mateix amb la gent d'aquí. Tinc la sensació d'interpretar un paper. L'observador que intenta apamar un entorn hostil. Vaig amb peus de plom. Potser soc massa prudent. (Capítol *Preguntes?*) L'alcalde sembla un panxacontent, tot i no tenir una feina gaire alegre. En Thomas l'amo m'ha dit «si et quedes aquí una setmana sense moure't acabaràs coneixent tot el poble».

Una setmana bevent Orangina caducada i se'm farà una úlcera, he pensat. I just en aquell moment ha entrat una noia al bar, com per donar la raó a l'amo. Una mica més gran que jo, diria que uns trenta-cinc anys, un aire hippy-camperol (jo ja m'entenc), no somreia, ni tan sols m'ha mirat, s'ha plantat a la barra i s'ha posat a cridar, no sé què d'unes verdures i d'un pagament que no he acabat d'entendre. En Thomas li ha contestat en el mateix to, què dius si jo no et dec res, i han començat a insultar-se, l'alcalde ha intervingut dient calma, calma, i la fera ha sortit amb un cop de porta, cosa que ha provocat un sospir d'alleujament de l'alcalde i de l'amo; sospir seguit d'una sèrie de comentaris desagradables però aparentment justificats.

—Cada cop està més boja.

He preguntat qui era, com aquell qui res.

—Una sonada —ha contestat l'amo.

—Una horticultora —ha dit l'alcalde—. Planta verdures.

—És d'aquí? —(La pregunta m'ha semblat molt pertinent.)

—Més o menys —m'han contestat sense que en pogués esbrinar res més. Única certesa: si més no hi ha una dona autòctona en la categoria dels trenta/quaranta anys.

Treva de xerrameca. El que es farà llarg seran els vespres, tret que em converteixi en un trompa al Cafè-Pesca. Sort que hi ha el Tetris, internet i Malinowski, fonts de plaer i de coneixement. En acabat de sopar (com ara: truita entre dues llesques de pa de motlle davant la pantalla) m'avorreixo una mica. No tinc ganes de posar-me amb Victor Hugo. El meu Pensament Salvatge no és un lloc trist, només un xic auster. Hauré de portar coses de París: una o dues imatges per a les parets, llibres, decoració, vaja. Al capdavant m'hi he d'estar un any, aquí. Quan hi penso em desanimo, la tercera nit al poble i ja em moro de fàstic. Per sort d'aquí a deu minuts tinc cita amb la Lara.

Són molt frustrants, aquestes càmeres web, malgrat (o a causa de) la intensa càrrega eròtica. La Lara anava en pijama, una mena de ras, crec. Hum, aquest comentari està una mica fora de lloc. No m'imagino en Lévi-Strauss parlant de la roba interior de la dona. (Idea per a article: la sexualitat dels antropòlegs sobre el terreny. Cf. els pensaments obscens de Malinowski sota la mosquitera.) Tot i així: ara estic excitat. Una mica més i ho engegaria tot a rodar per tornar-me'n a París immediatament, però m'hauria de fotre vint quilòmetres amb moto en plena nit glacial fins a l'estació, i en acabat dues hores i mitja de TGV, si és que encara hi ha trens a aquesta hora, cosa que dubto. Per tant res. Soc tan lluny com Malinowski al mig del Pacífic, perquè l'allunyament significa just no poder aconseguir el que es vol en el moment en què es desitja: tant és que es tracti de dues hores, de dos dies o de dos mesos de viatge. M'agradaria ser amb la Lara, ara, en aquest moment, i estic sol al Pensament Salvatge, sol com Napoleon Chagnon a cals ianomami. Aquí, déus de l'antropologia, petits déus dels salvatges, veniu a sócorrer-me i a portar-me cap a la Tesi Perfecta.

Val més pensar en una altra cosa: continuem el relat de les coneixences del final de la tarda. Així, doncs, després de la irrupció de la tal Lucie, furiosa per un tema de calés, l'alcalde ha començat a presentar-me els jugadors de cartes, que m'han mirat com si fos un marcià. M'han vist la màscara de l'alteritat, podríem dir en termes levinasians. Si hagués tret els collarets de granadura i els matxets per oferir-los regals rituals no haurien reaccionat d'una altra manera. Em caldrà temps perquè m'acceptin. Els he somrigut, i fins i tot els he demanat a quin joc jugaven, que veiessin que m'interessava per ells, esforç malaguanyat, la pregunta els ha fet esbatanar els ulls, *bah, a la coinchée*, a veure si n'aprenc. Acabo de consultar-ho en el diccionari, *coinchée*: regional, oest (fins aquí bé), joc de

cartes, varietat de manilla amb apostes, m'he quedat igual. He interrogat discretament l'alcalde, els jugadors de cartes són homes del poble, de professions diverses, però tots pescadors o caçadors assidus. Com que estava segur que me'ls tornaria a trobar, he renunciat a apuntar-me'n els noms.

Coneixença més interessant, des de tots els punts de vista: en Max. Uns quaranta-cinc anys, caçadora de cuir, pera negra, cara grossa, espatlles, una mica de panxa, un casc, una moto davant la porta, franquesa —m'he sentit com si hagués tornat a París, a Montreuil, més concretament. Entrava a comprar tabac quan l'alcalde l'ha cridat i li ha proposat de fer una copa amb nosaltres. En Max és artista; es va instal·lar aquí fa uns deu anys (en efecte vivia a Montreuil, casualitat divertida). M'ha explicat que viu en una granja gran una mica apartada del poble. M'ha convidat a visitar-lo quan em vagui. Va marxar de París perquè necessitava més espai per treballar, i també perquè l'exdona l'emprenyava, ha dit. Estic impacient per sentir les seves impressions sobre els habitants. Sembla que no es mossega la llengua.

Així, doncs, dos pastissos després, l'alcalde, que ja anava pel quart, si els hi he comptat bé, començava a estar alegre. Tenia els pòmuls una mica vermells, els ulls també, i sobretot el parlar se li tornava definitivament local. Comprensible, però molt local. Parlava de política amb l'amo i amb en Max; deia fàstics de la prefectura, que havia anul·lat un dels seus decrets municipals de la tardor, que prohibia als forasters desconeguts collir bolets als boscos comunals, cosa que li feria l'orgull —només l'orgull, feia de broma en Max, perquè al bosquet dels Ajasses no s'havia vist mai ni un trist pinetell—. Les converses s'han interromput una mica mentre s'emetia el telenotícies local, eren les 19 hores, doncs, l'hora de tornar al Pensament Salvatge; he donat les gràcies a l'alcalde per l'acolliment i l'ajuda, he dit a en Max (que ja no semblava que tingués pressa) que li trucaria per passar-lo a veure, he saludat l'amo i me n'he tornat. Fa una nit humida;

sense estrelles però il·luminada per la multitud de garlandes de Nadal que la gent d'aquí penja a les façanes, quasi com un concurs per veure qui té més bombetes que centellegen en la foscor i pares Noels lluminosos que escalen per les finestres. (Investigar, descobrir l'origen d'aquest costum estrany.) He de caminar exactament quatre minuts a pas normal per tornar al Pensament Salvatge (i provocar els lladrucs rabiosos del gos d'en Gary en travessar el pati, espero que aviat s'acostumi a mi, fa una mica de por).

Lectura, i apagada de llums.

15 de desembre

M'he llevat constipat. Habitació glacial, pensar a demanar una altra estufa. La colònia de cucs progressa al lavabo (ecs), els cargols en miniatura també a la sala, hi ha cap lligam entre una cosa i l'altra? Esmorzar ràpid. Preparació del qüestionari, comprovació de la gravadora. Bon dia a la Lara pel xat. Acabo de veure la Mathilde travessar el pati. És a casa, doncs. Me n'hi vaig. Feina, per fi.

15 de desembre (continuació)

Dues hores de gravació i un conill amb mostassa (no m'he vist amb cor de dir-li que no m'agrada el conill, per tant he menjat conill, és bastant bo al cap i a la fi. Veritablement m'adapto molt de pressa). La Mathilde és molt simpàtica i sorprenent. Primera sorpresa: d'entrada m'ha rebut a la cuina, on hem pres un cafè, i en acabat m'ha portat al que ella anomena «el despatx». He de revisar les meves hipòtesis: no només hi ha un ordinador d'última generació, sinó també una impressora, un escàner, i un munt de llibres d'informàtica i de comptabilitat. La Mathilde gestiona l'explotació familiar. La

seva trajectòria professional (no he trobat altres paraules) és impressionant. Filla de pagesos, es casa jove i aprèn gestió tota sola. Es posa amb l'ordinador, com diu ella, als anys noranta. En Gary s'encarrega de l'agricultura pròpiament dita, i ella de l'administració. Factures, inversions, endeutament: ho toca tot. Sense comptar l'hort i el corral (aviram i conills), l'única producció animal de l'explotació, principalment per a consum domèstic. La Mathilde va reprendre la cria fa poc (activitat abandonada fa temps, d'ençà de la mort de la seva mare), perquè ja estava tipa, diu, de menjar pollastres infectes de supermercat. Aquí també, els camperols coincideixen amb els urbanites pel que fa a la qualitat de l'alimentació. Els fills van estudiar a la ciutat i es van casar lluny (perifèria parisenca i Bordeus). No estan preparats per fer-se càrrec de la granja, i ganes encara menys, i es planteja la qüestió de la cessació d'activitat. (La Mathilde té cinquanta-set anys i en Gary, seixanta-dos.) Abans la Mathilde s'ocupava a més a més de la parròquia del poble i ajudava el capellà en el dia a dia, fins a la seva mort sobtada (es veia molt afectada mentre en parlava) fa prop de dos anys. D'això en dedueixo que és catòlica practicant (encara no havia previst cap qüestionari «religiós», però estic pensant a afegir un capítol *Creure*). M'explica que després de la mort del mossèn (és mossèn, la paraula correcta? Cagondeu, que ignorant que soc en matèria de catolicisme), ja no hi ha cap eclesiàstic que visqui al poble, sinó un capellà itinerant per als batejos, els enterraments o els casaments, sense ordre d'importància. (Per tant el poble ha perdut centralitat, si més no en l'àmbit sacerdotal. També hi ha minories religioses?, protestants?, jueus?, musulmans? Budistes, qui sap?) La Mathilde és bastant pudorosa, sobretot pel que fa a la intimitat i a la vida sexual (he de revisar aquesta part de la graella d'entrevistes. La meua pregunta sobre l'adulteri és ras i curt lamentable, no l'hi he pogut fer, he de trobar una manera més indirecta de preguntar sobre aquest tipus de relacions socials), i també pel que

fa als diners. Quan es tracta dels ingressos, contesta vagament: ens en sortim, hi ha moments més difícils que d'altres, l'any passat va ser excel·lent. (Sempre puc extrapolar xifres a partir del preu de la tona de blat.) Amb la infantesa en canvi no té aturador. La granja dels pares, les germanes, les revetlles, les fogueres de Sant Joan (pràctica que jo em pensava que era més aviat urbana, investigar, capítol *Celebrar*), les castanyes a la llar, les passejades pel bosc, les festes del poble, el forn (encara recorda, deia, el gust del pa calent sobre el qual es fonia la mantega), els balls els dissabtes en l'adolescència, en tinc una hora llarga de gravació. Els diversos personatges de la seva joventut, també: el pare, la mare, les germanes; com va conèixer el seu Gary, que al principi havia fet la cort a la germana gran, perquè jo encara era petita, deia, com donant per fet que, si no hagués estat així, en Gary s'hauria interessat immediatament per ella; i el temps del festeig, del casament, la represa de la granja dels sogres, etcètera, etcètera. Crec que estava contenta que algú l'escoltés. Enmig de l'entrevista hem tornat a la cuina, on ha preparat el conill (per sort l'ha tret de la nevera ja tot tallat). He passat a les relacions de veïnatge al poble, i aquí també ha tornat sobretot als seus records: com abans hi havia moltes més ocasions per trobar-se, els dinars als patis de les granges, els dies assolellats, etcètera. Més nostàlgia. En canvi ha estat incapaç d'explicar-me un esdeveniment social recent en el qual hagi participat a part, precisament, de l'enterrament del capellà. Segons diu té bona relació amb els veïns. Ah sí, també he descobert que el meu Pensament Salvatge al principi havia estat una casa rural per a turistes, però que vistos la feina que donava i els pocs clients obtinguts, la Mathilde havia trobat més rendible llogar-lo per tot l'any. (Incloure-ho en el capítol *Obrar*.) Més tard ens hem tornat a trobar al voltant del conill, en Gary ha arribat a l'hora de dinar, havia anat a portar a revisar un tractor. No ha fet preguntes sobre l'entrevista, només ha demanat i què, ha anat bé? Com si

volgués respectar la intimitat de la dona. En Gary és bastant guapo de cara i té els ulls d'un blau intens, sembla més jove. Hem xerrat durant el dinar, m'han interrogat ells a mi. Tenien força curiositat per saber què es fa per ser antropòleg; també volien que els digués per què la ciència s'interessava pel seu poble. He decidit dir-los la veritat: la subvenció del Consell Departamental, la meva voluntat de redactar la veritable monografia rural que faltava a l'etnologia contemporània, la meva intuïció (basada en un estudi exhaustiu de la bibliografia) que aquesta regió podia ser representativa dels reptes actuals del medi rural. Els he explicat que el meu terreny anterior havia estat un petit llogaret de l'Arieja, i en Gary ha fet aquest comentari: ah, el sud, deus trobar a faltar el clima, cosa que demostra que no coneix gens l'Arieja, quasi tan humit com aquí. Els he donat efusivament les gràcies pel dinar i sobretot per la moto, que em salvava literalment la vida, he fet prometre a en Gary que un dia em portaria a caçar, i me n'he anat. Al Pensament Salvatge he deixat per a més tard l'anàlisi de la gravació (el meu programa de transcripció automàtica té tants problemes amb el parlar de la Mathilde com amb l'accent ariegès, ho hauria d'haver sospitat, aquestes coses les pensen parisencs per a radiòlegs orleanesos) per poder consignar aquests esdeveniments al Diari al més aviat possible.

El que és sorprenent i veritablement molt prometedor és que fins ara aquest poble sembla molt amistós i acollidor. Si no és que la copeta de vi negre que m'ha obligat a beure en Gary em fa estar xiroi (de fet no era tan infecte, aquell remost).

15 de desembre (continuació)

Gran hora de la nit. Solitud. Pensaments lúbrics. La Lara pertot. Em pregunto si no hauríem de deixar la càmera web abans de passar definitivament a la sexualitat postmoderna.